

Oikeustapauskokoelma

Asia C-142/22

OE

vastaan

Minister for Justice and Equality

(Supreme Courtin (Irlanti) esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Unionin tuomioistuimen (toinen jaosto) tuomio 6.7.2023

Ennakkoratkaisupyyntö – Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Eurooppalainen pidätysmääräys – Puitepäätös 2002/584/YOS – 27 artikla – Syyte ennen luovuttamista tehdystä muusta kuin luovuttamisen perusteena olleesta rikoksesta – Täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle osoitettu suostumuspyyntö – Eurooppalainen pidätysmääräys, jonka on antanut jäsenvaltion syyttäjä, jolla ei ole pidätysmääräyksen antavan oikeusviranomaisen asemaa – Vaikutukset suostumuspyyntöön

1. *Yhteistyö rikosasioissa – Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä tehty puitepäätös – Mahdollinen syyteeseenpano muista rikoksista – Täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle osoitettu suostumuspyyntö – Luovuttamisen perusteena olevaa eurooppalaista pidätysmääräystä ei ole antanut puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen – Pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen antama suostumus tähän pyyntöön – Hyväksyttävyyys*
(Neuvoston puitepäätöksen 2002/584 27 artiklan 3 kohdan g alakohta ja 4 kohta)

(ks. 33, 34, 41–45, 48, 49 ja 52 kohta sekä tuomiolauselma)

2. *Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä tehty puitepäätös – Erityissäntö – Suostumusta erityissäännön soveltamatta jättämiseen koskeva pyyntö*
(Neuvoston puitepäätöksen 2002/584 27 artiklan 2 kohta)

(ks. 39 ja 40 kohta)

3. *Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä tehty puitepäätös – Vastavuoroisen tunnustamisen periaate – Soveltamisala – Poikkeukset – Puitepäätöksen tavoitteet helpottaa ja nopeuttaa luovutuksia jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten välillä*
(Neuvoston puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 2 kohta, 27 artikla ja 28 artikla)

Tiivistelmä

High Courtin (ylempi piirituomioistuin, Irlanti) määräyksellä, joka koski Alankomaiden syyttäjien vuonna 2016 antamien kolmen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, OE luovutettiin vuonna 2017 Alankomaihin. Hänet tuomittiin tämän jälkeen vankeusrangaistukseen.

Amsterdamin (Alankomaat) tutkintatuomari esitti vuonna 2019 High Courtille puitepäätöksen 2002/584¹ 27 artiklan 3 kohdan g alakohdan ja 4 kohdan säännön nojalla suostumuspyynnön, jotta OE:tä voitaisiin syyttää ennen hänen luovuttamistaan tehdyistä rikoksista, jotka eivät olleet alkuperäisten eurooppalaisten pidätysmääräysten perusteena. OE vastusti High Courtissa tätä suostumusta koskevaa pyyntöä ja väitti, että syyttäjien antamat alkuperäiset eurooppalaiset pidätysmääräykset ovat antaneet viranomaiset, joita ei voida pitää puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ”pidätysmääräyksen antaneita oikeusviranomaisia”. OE:n mukaan tämä seikka on esteenä suostumuspyynnön hyväksymiselle. High Court antoi kuitenkin suostumuksensa 27.7.2020 antamallaan määräyksellä.

Court of Appeal (ylioikeus, Irlanti) hylkäsi toukokuussa 2021 OE:n valituksen ja katsoi, että on sovellettava kansallista estoppel-menettelysääntöä, joka estää vuoden 2017 luovuttamismääräyksen, joka on lainvoimainen, riitauttamisen.

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin Supreme Court (ylin tuomioistuin, Irlanti), jonka käsiteltävänä on OE:n viimeksi mainitusta ratkaisusta tekemä kassaatiovalitus, pohtii luovuttamismenettelyn ja suostumusmenettelyn välisen suhteen oikeudellista luonnehdintaa.

Unionin tuomioistuin totesi, että puitepäätöksen 2002/584 27 artiklan 3 kohdan g alakohtaa ja 4 kohtaa on tulkittava siten, että se seikka, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen, jonka perusteella henkilöstä on tehty luovutus päätös, on antanut viranomainen, joka ei ole tämän puitepäätöksen 6 artiklassa tarkoitettu ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen”, ei ole esteenä sille, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen, jolle mainitussa 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen on esittänyt suostumuspyynnön, antaa myöhemmin suostumuksensa siihen, että kyseistä henkilöä syytetään tai hänet tuomitaan tai hän menettää vapautensa ennen hänen luovuttamistaan tehdystä muusta kuin luovuttamisen perusteena olleesta rikoksesta.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

Unionin tuomioistuin muistuttaa aluksi, että eurooppalaisia pidätysmääräyksiä, jotka on antanut jäsenvaltion syyttäjäviranomainen, joka voi päätösvaltaansa käyttäessään vastaanottaa täytäntöönpanoviranomaisen yksittäistapauksessa antamia käskyjä, ei ole annettu puitepäätöksestä 2002/584 johtuvien vaatimusten mukaisesti.

Tämän jälkeen unionin tuomioistuin toteaa, että suostumus päätöksellä on oma tavoite. Tästä syystä täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on tehtävä se sellaisen tutkinnan päätteeksi, joka on erillinen ja itsenäinen suhteessa tutkimukseen, joka on tehty eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella. Tämä tutkimus on suoritettava puitepäätöksen

¹ Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehty neuvoston puitepäätös 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1).

2002/584 27 artiklan 4 kohdan mukaisesti. Täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen on siten selvitettävä, onko sille esitetyn suostumuspyynnön liitteenä puitepäätöksessä tätä varten vaaditut tiedot ja käännös². Toiseksi tämän viranomaisen on selvitettävä, aiheuttaako rikos, jonka osalta suostumusta pyydetään, sellaisenaan luovuttamisveloitteen saman puitepäätöksen perusteella. Kolmanneksi sen on arvioitava puitepäätöksessä säädettyjen ehdottomien tai harkinnanvaraisten kieltäytymisperusteiden kannalta³, voidaanko syytteiden laajentaminen koskemaan muita kuin asianomaisen henkilön luovuttamisen perusteena olleita rikoksia sallia. Näiden säännösten sanamuodosta ei käy ilmi, että virhe, joka rasittaa alkuperäistä eurooppalaista pidätysmääräystä, voisi estää täytäntöönpanosta vastaavaa oikeusviranomaista antamasta pyydetyn suostumuksen.

Unionin tuomioistuin katsoo lisäksi, että sen hyväksyminen, että olosuhteet, joissa luovuttaminen on toteutettu, voitaisiin tutkia uudelleen puitepäätöksen 2002/584 27 artiklan 3 kohdan g alakohdan ja 4 kohdan nojalla esitetyn suostumuspyynnön yhteydessä, johtaisi suostumuspäätöksen viivästyttämiseen muilla kuin kyseisessä 4 kohdassa säädetyillä perusteilla, mikä olisi vastoin puitepäätöksen taustalla olevaa kiireellisyyssvaatimusta.

Lopuksi unionin tuomioistuin huomauttaa, että nyt käsiteltävässä asiassa vuoden 2017 luovutusmääräyksestä on tullut lainvoimainen huolimatta siitä, että se on annettu sellaisten eurooppalaisten pidätysmääräysten johdosta, jotka ovat sellaisten viranomaisten antamia, joita ei voida pitää puitepäätöksen 2002/584 6 artiklassa tarkoitettuina ”toimivaltaisina oikeusviranomaisina”. Näin ollen olisi paradoksaalista kyseenalaistaa tämän seikan vuoksi pääasian taustalla oleva suostumus, joka puolestaan annettiin toimivaltaisen oikeusviranomaisen esittämän pyynnön johdosta.

² Puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 ja 2 kohta.

³ Puitepäätöksen 2002/584 3 ja 4 artikla.